

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/74/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123252766
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6123252766.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu Mgr. Miriam Kamenskej a JUDr. Martiny Holecovej v právnej veci žalobcu GESTIV BOHEMIA s.r.o., so sídlom K letišti 1049/57, 161 00 Praha 6, Česká republika, IČ: 26 192 535, zast. Advokátska kancelária JUDr. Viktor Mišík s.r.o., so sídlom Zámocká 1, 811 01 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 51 263 467 proti žalovanému VOP Nováky, a.s., so sídlom Duklianska 60, 972 71 Nováky, IČO: 35 820 322, zast. Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46/276, 911 40 Trenčín, IČO: 36 837 857 o zaplatenie 58.000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 14C/23/2023-164 zo dňa 3. septembra 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 14C/23/2023-164 zo dňa 3. septembra 2024 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. žalobu zamietol. Vo výroku II. priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 58.000,- Eur s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 10.10.2022 žalovaný (pod pôvodným obchodným menom MSM Nováky, a.s.) zaslal žalobcovi zasielateľský príkaz, ktorým žalobcu poveril zabezpečiť pre žalovaného leteckú prepravu 282 ks výrobkov obranného priemyslu z Dubnice nad Váhom na Slovensku do Alexandroupolis v Grécku. Za účelom splnenia zasielateľského príkazu žalobca prenajal od spoločnosti Air Charter Service GmbH lietadlo značky Saab 340F. Následne dňa 12.10.2022 so žalovaným ako nájomcom uzavrel zmluvu o krátkodobom nájme dopravného prostriedku uvedeného lietadla Saab 340F (ďalej aj „zmluva“), ktorou na vykonanie prepravy lietadlo prenajal žalovanému za dohodnuté nájomné 58.000,- Eur, ktoré do dohodnutého termínu, t.j. do dňa 14.10.2022 a ani neskôr žalovaný neuhradil. Čas nájmu bol dohodnutý na konkrétny deň 25.10.2022 od 8.10 hod. do 12.10 hod. Podľa žalobcu zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že povolenia potrebné na transport výrobkov obranného priemyslu cez územie Bulharska a Grécka je povinný zabezpečiť žalovaný. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu obsahovala aj dojednanie o zmluvnej pokute, storno poplatok za predpokladu, ak sa preprava neuskutoční a v prípade stornovania nájmu v priebehu 48 hodín pred plánovaným odletom lietadla bol žalovaný, ako nájomca, povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu, storno poplatok vo výške 100 % dohodnutého nájomného. Obdobné ustanovenia obsahovala aj pôvodná zmluva uzavretá medzi žalobcom a Air Charter Servie GmbH (ďalej aj „ACS“). Žalobca tvrdil, že zabezpečil prevoz, označenie, uskladnenie výrobkov obranného priemyslu na mieste odletu - Letisko M. R. Štefánika v Bratislave, za ktoré úkony zaplatil 752,94 Eur. Podľa žalobcu si žalovaný nesplnil svoju zmluvnú povinnosť a včas nezabezpečil povolenia potrebné na transport obranného priemyslu cez územie Bulharska a Grécka, predmetné výrobky odviezol zo skladu z miesta odletu, o čom telefonicky informoval žalobcu menej ako 48 hodín pred plánovaným odletom, čím mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu

vo výške 58.000,- Eur, ktorú žalobca vyúčtoval žalovanému faktúrou č. 4127/22 so splatnosťou dňa 29.10.2022, ktorú žalovaný neuhradil.

3. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca nesúhlasil s procesnou obranou žalovaného o neplatnosti zmluvy. Podľa žalobcu na základe výkladu vôle strán je zmluva určitá, vyplývajú z nej subjekty, ktoré sú zmluvnými stranami a vzájomné práva a povinnosti. Na základe výkladu zmluvy zohľadňujúc vôľu zmluvných strán vyplýva, že zmluva bola uzavretá medzi žalobcom, ktorý je označený „ACS“ a žalovaným označeným ako „nájomca“ „Charterer“. Zopakoval náležitosti zmluvy o nájme uzavretej medzi stranami sporu o krátkodobom nájme lietadla v konkrétne dohodnutý čas za nájomné 58.000,- Eur, čím došlo medzi stranami sporu k dohode o podstatných náležitostiach zmluvy, ktoré boli zmluvnými stranami podpísané a prejavili s ňou súhlas. Namietal argumentáciu žalovaného o neplatnosti zmluvy z dôvodu, že jej nerozumel, vzhľadom na jej uzavretie v anglickom jazyku. Žalobca zabezpečil získanie potrebných povolení, ktoré mal zabezpečiť, pričom zo zmluvy jednoznačne vyplynulo, že povolenie potrebné na transport výrobkov obranného priemyslu cez Bulharsko a Grécko zabezpečuje žalovaný. Žalobca dňa 25.10.2022 v deň plánovaného odletu čakal s pripravenými výrobkami na žalovaného až do 18.00 hod., keďže však žalovaný potrebné povolenie nezískal, let sa neuskutočnil a výrobky vrátil žalobca späť do skladu na Letisku M. R. Štefánika, za uskladnenie ktorých zaplatil 752,94 Eur. Na výzvu žalobcu zabezpečil žalovaný odvoz výrobkov nasledujúci deň z Letiska M. R. Štefánika. Podľa žalobcu po získaní povolení následne žalovaný predmetné výrobky o niekoľko dní dopravil na miesto určenia využívajúc služby iného obchodného partnera, použijúc balenie, označenie aj povolenia zabezpečené žalobcom.

4. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Zmluva o nájme uzavretá medzi stranami sporu podľa žalovaného je absolútne neplatný právny úkon z dôvodu neurčitosti a nezrozumiteľnosti. Táto bola vypracovaná v anglickom jazyku a vykazuje také znaky neurčitosti, ktoré ju robia absolútne neplatnou, vzhľadom na používanie skratiek (ACS, STD, TD, ...) bez toho, aby boli v zmluve definované. Od týchto skratiek pritom žalobca odvodzuje označenie účastníkov zmluvy a aj ich povinnosti. Podľa žalovaného žalobca pôvodnú zmluvu uzavretú medzi ním a prenajímateľom len nedôsledne prepísal na žalovaného. Niektoré povinnosti v zmluve smerujú voči subjektu označenému „ACS“, pričom podľa žalovaného sa jedná o skratku pôvodného zmluvného partnera žalobcu spoločnosti Air Charter Service GmbH, ktorá nie je zmluvnou stranou a v žiadnom vzťahu so žalovaným. Želaným plnením malo byť to, aby žalobca zabezpečil pre žalovaného ako príkazcu dopravu tovaru a nie aby si žalovaný prenajímal lietadlo, ktoré si žalobca prenajal od spoločnosti ACS podľa pôvodnej zmluvy, ktorým mal uskutočniť plnenie pre žalovaného. Takto vypracovanú zmluvu medzi žalobcom a žalovaným predkladal žalobca, pričom za žalovaného ju podpísala predsedníčka predstavenstva Ing. Zuzana Helbichová bez prekladu zmluvy do slovenského alebo českého jazyka. Úkon preto nebol urobený určito, zrozumiteľne, je neplatný, pričom neplatnosť spôsobil žalobca. Vzhľadom na neplatnosť zmluvy nie je možné uplatniť voči žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu vo výške 100 % z dohodnutého nájmu, t.j. 58.000,- Eur. Záväzok zaplatiť zmluvnú pokutu vyplýva voči ACS a nie voči žalobcovi. Napriek neplatnému dojednaniu v zmluve došlo k zrušeniu plánovaného letu, avšak z dôvodov na strane žalobcu, ktorý nezabezpečil príslušné preletové povolenia, pričom žalobca neupozornil žalovaného ani na to, že tovar nemohol byť prepravovaný letecky, keďže balenie tovaru, t.j. výrobkov obranného priemyslu, nespĺňalo potrebné požiadavky na prepravu, nemalo príslušné certifikáty, na čo nebol žalovaný žalobcom upozornený, pričom žalobca mal vedomosť o charaktere tovaru a potrebe jeho balenia už dňa 06.10.2022 pred uzavretím zmluvy o nájme. Z uvedených dôvodov žalovaný pristúpil k alternatívnemu riešeniu a následne zabezpečil prepravu tovaru za cenu 75.600,- Eur, t.j. o 17.600,- Eur vyššej ako plánoval.

5. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd okrem vykonania dokazovania listinnými dôkazmi vykonal výsluch svedkyne A. B., zamestnankyne žalobcu, svedkov C. D. a E. F., ktorí boli navrhnutí žalovaným.

6. Svedkyňa A. B., ako zamestnankyňa žalobcu, vo výpovedi popísala priebeh objednávania zabezpečenia prepravy predmetného tovaru do Grécka, pričom s cenou prepravy vo výške 58.000,- Eur p. F. za žalovaného súhlasil. Iná ako letecká doprava, vzhľadom na urgentnosť situácie, nebola možná. Bol preto navrhnutý charterový let z Bratislavy. Dohoda bola taká, že p. F. zabezpečí diplomatickou cestou preletové povolenia cez územia Slovenska, Bulharska a Grécka, avšak nepodarilo sa vybaviť preletové povolenie cez Bulharsko, o čom sa žalobca dozvedel až dňa 24.10.2022 večer a na

tejto skutočnosti zlyhala preprava. Tovar od žalovaného bol nevhodne zabalený a preto ho žalobca prebaľoval. Následne sa svedkyňa dozvedela, že žalovaný zabezpečil prepravu cez inú charterovú spoločnosť s dokladmi od žalobcu a balením zabezpečeným žalobcom.

7. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd poukázal na výpoveď svedka C. D. z ktorej vyplynulo, že za žalovaného mal na starosti komunikáciu so žalobcom, pričom svedok pracuje pre MSM Group, ktorá v minulosti zastrešovala predmetné obchody. Podľa svedka povolenia na prepravu cez jednotlivé krajiny vybavuje prepravca, avšak pre časovú tieseň pri preletových povoleniach cez Bulharsko a Grécko sa to riešilo aj diplomatickou cestou. Preprava predmetného tovaru sa realizovala, avšak následne cez iného špeditéra, pričom zasielateľský príkaz vystavil a podpísal svedok C. D..

8. Z výpovede svedka E. F. okrem iného vyplýva, že žalovaný patrí pod skupinu MSM Group, pričom z dôvodu série nedostatkov zo strany žalobcu nedošlo k odletu lietadla a preprava bola zabezpečená inou spoločnosťou, ktorá do 72 hodín zabezpečila to, čo sa nepodarilo žalobcovi za 21 dní. Podľa svedka vybaviť preletové povolenie ponad Grécko a Bulharsko mal žalobca. Žalovaný len ponúkol politickú podporu pre vybavovanie týchto povolení. Svedok nemal právo niečo za žalovaného podpisovať a mal vedomosť o tom, že žalovanému bol doručený návrh nie úplne šikovnej zmluvy, v ktorej bol návrh na 100 % storno. Podľa svedka aj keby boli všetky doklady v poriadku, preprava sa uskutočniť nemohla, keďže žalobca neoznámil žalovanému, že delostrelecká munícia musí byť zabalená v špeciálnych obaloch. Toto bol hlavný dôvod, pre ktorý sa preprava neuskutočnila, ktorú mal zabezpečiť žalobca. Žalobca oznámil žalovanému, že sa preprava neuskutoční a žalovaný musel tovar odviezť. Následne žalovaný musel zabezpečiť certifikované obaly, tovar do nich zabaliť a potom ho znova na letisko priviezť. Tovar odvážali z letiska ešte v ten istý deň, pričom nedostatok obalov oznámil žalobca žalovanému 48 hodín pred odletom, avšak nebol čas veci prebaľiť. Tovar teda nebol zabalený v certifikovaných obaloch, ktoré sú nutnosťou, aby mohol byť naložený do leteckého dopravného prostriedku. Táto skutočnosť bola kľúčovou, prečo lietadlo neodletelo. Preletové povolenie ponad Bulharsko zabezpečené nebolo. Žalovaný ponúkol pomoc na diplomatickej úrovni, avšak nie aj samotné zabezpečenie povolenia.

9. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že v prejednávanej veci vystupuje subjekt s cudzím prvkom, keďže žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom v Českej republike. Podľa okresného súdu v zmysle čl. 4 ods. 1 v spojení s čl. 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) EP č. 1215/2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj „Nariadenie o právomoci“) platí základné pravidlo o právomoci súdu podľa miesta sídla žalovaného a keďže žalovaný má sídlo na území Slovenskej republiky a v obvode Okresného súdu Prievidza, dospel k záveru, že má právomoc konať vo veci.

10. Ďalej sa okresný súd zaoberal otázkou rozhodného práva. S odkazom na čl. 3 ods. 1 a čl. 4 ods. 1 písm. b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) na základe kritéria obvyklého pobytu poskytovateľa služieb, keď dospel k záveru, že medzi stranami došlo k vzniku právneho vzťahu na základe zasielateľskej zmluvy, bolo potom potrebné aplikovať rozhodné právo Českej republiky, keďže žalobca, so sídlom na území Českej republiky, bol poskytovateľom služieb. Pretože nedošlo medzi stranami sporu k voľbe rozhodného práva podľa čl. 3 Nariadenia Rím I, dospel k záveru, že rozhodným právom je právny poriadok Českej republiky.

11. Okresný súd z uvedených dôvodov na prejednanú vec následne aplikoval ustanovenia § 2471 ods. 1, § 2472, § 2475, § 574, § 576, § 1726 a § 2048 zákona č. 89/2012 Sb. Občianskeho zákonníka platného v Českej republike (ďalej aj „ČOZ“).

12. Pri aplikácii uvedených ustanovení ČOZ konštatoval, že žalobca si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu tvrdiac, že prenajal žalovanému lietadlo, aby žalovaný mohol prostredníctvom neho zabezpečiť prepravu tovaru - výrobkov obranného priemyslu svojmu obchodnému partnerovi v Grécku. Preprava sa neuskutočnila, pretože žalovaný nevybavil preletové povolenia ponad územie Bulharska a Grécka a preto bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu v súlade so zmluvou.

13. Okresný súd sa zaoberal otázkou, či medzi stranami sporu vznikol dvojstranný právny vzťah a ak áno, o aký typ zmluvy sa jednalo.

14. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že dňa 10.10.2022 svedok C. D., oprávnený konať v mene žalovaného, vystavil zasielateľský príkaz, ktorý bol adresovaný žalobcovi, v ktorom mu bolo uložené zabezpečiť prepravu výrobkov obranného priemyslu príjemcovi Helenic Defence systems S.A. v Grécku. Okresný súd preto dospel k záveru, že vystavenie zasielateľského príkazu svedčí o uzavretí príkaznej zmluvy medzi stranami sporu, na základe ktorej sa žalobca ako zasielateľ zaviazal obstaráť žalovanému ako príkazcovi prepravu zásielky do určeného miesta.

15. Okresný súd uviedol, že strany sporu uzavreli dňa 12.10.2002 zmluvu v anglickom jazyku, ktorej platnosť bola sporná. Podľa žalobcu sa malo jednať o nájomnú zmluvu. Okresný súd konštatoval, že mu boli predložené dva preklady (od úradných prekladateľov) zmluvy z anglického jazyka, jeden od žalobcu a jeden od žalovaného. Samotná skutočnosť uzavretia tejto zmluvy v anglickom jazyku podľa okresného súdu nespôsobuje jej neplatnosť, keďže v medzinárodnom obchodnom styku sa bežne uzatvárajú zmluvy v rôznych jazykoch medzi subjektami pochádzajúcimi z rôznych štátov.

16. Vzhľadom na použitie rozhodného českého práva aplikoval okresný súd základné výkladové pravidlo podľa § 574 ČOZ, ktorým je princíp „favor contractus“, t.j. uprednostnenie z viacerých možných výkladov takého výkladu právneho úkonu, ktorý vedie k záveru o jeho platnosti. Uviedol, že ďalšie výkladové pravidlá sú upravené v § 575 až § 579 ČOZ. Podľa okresného súdu zmluva uzavretá medzi stranami sporu nemôže byť nájomnou zmluvou, keď chýbajú jej základné náležitosti, a to prenechanie vlastnej veci inému do dočasného užívania. Žalovaný nemal záujem dočasne užívať lietadlo, ktoré by mu žalobca prenechal do dispozície, pričom žalobca nebol ani vlastníkom uvedeného lietadla, ktoré mal prenajaté od spoločnosti aj Air Charter Service GmbH, teda žalobca ho mohol žalovanému poskytnúť len do podnájmu a nie nájmu.

17. Podľa okresného súdu právny vzťah vzniknutý medzi stranami sporu je zasielateľskou zmluvou podľa § 2471 a nasl. ČOZ. Strany dospeli k dohode o podstatných náležitostiach zmluvy, keď sa žalobca ako zasielateľ zaviazal žalovanému ako príkazcovi zaobstaráť vo vlastnom mene a na účet žalovaného prepravu zásielky z určitého miesta (Letisko M. R. Štefánika) do určitého iného miesta v Grécku a žalovaný sa zaviazal zaplatiť odmenu.

18. Podľa okresného súdu zasielateľský príkaz vystavený žalobcom dňa 10.10.2022 preukazuje vznik zasielateľskej zmluvy medzi stranami sporu, ktorému predchádzal ústny dohovor strán podľa § 2472 ČOZ. Zmluvu podpísanú stranami sporu dňa 12.10.2022 okresný súd vyložil s použitím výkladového pravidla favor contractus, ako aj výkladového pravidla podľa § 576 ČOZ (podľa ktorého je potrebné oddeliť neplatnú časť od platnej časti právneho úkonu) tak, že uvedená táto zmluva obsahuje vedľajšie dojednania, ktoré bližšie špecifikujú niektoré práva a povinnosti hlavného záväzku, ktorý vznikol už skôr. V uvedenej zmluve je dohodnutá cena za obstaranie prepravy vo výške 58.000,- Eur, vymedzené jednotlivé položky, ktoré cena zahŕňa, resp. nezahŕňa, splatnosť ceny, ako aj časové určenie, kedy má byť tovar pripravený pred plánovaným odletom. Stotožnil sa so žalovaným pri vyhodnotení tejto zmluvy ako nedbalo pripravenej a z veľkej časti skopírovanej z pôvodnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a spoločnosťou Air Charter Service GmbH. Z dôvodu, že bolo možné oddeliť neplatné časti zmluvy (označenie zmluvných strán ako nájomcu a prenajímateľa) od platných častí a pri splnení predpokladov, že by k právnomu úkonu došlo aj bez neplatnej časti, ak by strana rozpoznala neplatnosť včas a tieto platné ustanovenia mohli obstáť aj samostatne, nepovažoval okresný súd zmluvu ako celok za neplatnú. K nesprávne označeniu žalobcu ako zmluvnej strany označeného „ACS“ okresný súd uviedol, že na konci zmluvy sú správne uvedené obchodné mená obidvoch zmluvných strán, sú pri nich podpisy konajúcich osôb a preto nebola sporná identifikácia zmluvných strán.

19. Na základe takéhoto vyhodnotenia zmluvy sa následne okresný súd zaoberal otázkou, či žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu. Poukázal na tvrdenie žalobcu, podľa ktorého mal žalovaný porušiť zmluvné povinnosti tým, že nezabezpečil povolenia potrebné na transport výrobkov obranného priemyslu cez územie Bulharska a Grécka a preto sa preprava uskutočniť nemohla, pričom v zmluve uzavretej medzi stranami sporu sú upravené „stornopoplatky“, ktoré je podľa okresného súdu možné považovať za zmluvnú pokutu. V zmluve je zároveň vymedzené, že za porušenie akej povinnosti vzniká „nájomcovi“ povinnosť zaplatiť „storno“ poplatok v konkrétnej výške. Sumu stornopoplatku vo výške 100 % dohodnutej ceny by žalovaný bol povinný zaplatiť v prípade „zrušenia“ letu v dobe kratšej ako 48 hodín pred plánovaným termínom odletu.

20. Podľa okresného súdu takéto zmluvné ustanovenie nie je dostatočne konkrétne a neupravuje, t.j. presne skutkovo nevymedzuje, dôvody zrušenia letu, ktoré by malo za následok vznik povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu (stornopoplatok). Takto vymedzené ustanovenie zmluvy zodpovedá len situácii, kedy by žalovaný v lehote 48 hodín a menej pred plánovaným odletom odstúpil od zmluvy, pretože termín „zrušenie zmluvy“ a „odstúpenie od zmluvy“ by bolo možné stotožniť. Toto ustanovenie skutkovo nevymedzuje iné konkrétne porušenia zmluvy, ktoré by boli sankcionované zmluvnou pokutou. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu musí zodpovedať vždy porušeniu konkrétnej, v zmluve špecifikovanej povinnosti.

21. Podľa okresného súdu z dokazovania vyplynulo, že žalovaný sa mal podieľať na vybavení preletových povolení ponad územia Bulharska a Grécka a mal na to využiť diplomatické kontakty. Táto situácia však bola výnimočná, ako to vyplýva z výpovede svedka E. F., keďže bežne tieto povolenia zabezpečuje zasielateľ. Sporné nebolo, že uvedené povolenia sa včas nepodarilo zabezpečiť, avšak v zmluve nie je ustanovenie, ktoré by nezabezpečenie týchto konkrétnych povolení sankcionovalo zmluvnou pokutou. Žalovanému preto nemohla vzniknúť ani povinnosť zmluvnú pokutu zaplatiť.

22. Okresný súd ďalej konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by jedinou príčinou neuskutočnenia letu bol nedostatok preletových povolení. Žalovaný sa bránil, že preprava sa neuskutočnila preto, že žalobca neupozornil žalovaného, že tovar nemohol byť prepravený letecky, keďže balenie výrobkov obranného priemyslu nespĺňalo požiadavky na prepravu a žalobca nedokázal toto zodpovedajúce balenie zabezpečiť.

23. Podľa okresného súdu táto okolnosť vyplynula aj z výpovede svedka E. F., ktorý uviedol, že žalobca nezabezpečil vhodné balenie. Ak aj svedkyňa B. uviedla opak, že tovar zabalil nevhodne žalovaný a bolo ho následne potrebné pred odletom na letisku prebaliť, okresný súd konštatoval, že žalobcovi sa nepodarilo vyvrátiť procesnú obranu žalovaného, že preprava sa neuskutočnila z dôvodu nesplnenia povinnosti žalobcu odborne zabalit' prepravovaný tovar. Svedecké výpovede si odporovali a fotografie predložené žalobcom nepreukazovali jeho tvrdenie, že ďalšia preprava sa uskutočnila prostredníctvom inej spoločnosti v balení, ktoré zabezpečoval žalobca. Z predložených fotografií nie je zrejmé, v akom balení je zabalený tovar.

24. Na základe uvedeného okresný súd konštatoval, že žalobcovi sa nepodarilo vyvrátiť tvrdenie žalovaného o tom, že žalobca si nesplnil povinnosť riadne odborne zabalit' nebezpečný tovar a že to bolo hlavnou príčinou neuskutočnenia prepravy.

25. Podľa okresného súdu preto žalobca nepreukázal, že medzi stranami bolo dohodnuté, že nezabezpečenie preletových povolení ponad územie Bulharska a Grécka bolo možné sankcionovať zmluvnou pokutou a tiež nepreukázal, že zmarenie dohodnutej prepravy bolo spôsobené len porušením povinnosti žalovaného. Okresný súd teda nemal preukázaný vznik nároku žalobcu na zmluvnú pokutu a preto žalobu zamietol.

26. Vo vzťahu k sporným a v rôznych zneniach predložených textov prekladov zmluvy uzavretej medzi stranami sporu, keď žalobca namietal nesprávny preklad predložený žalovaným, na tento procesný postup okresný súd neprihliadol, pretože rozpor v dôkazoch predložených stranami sporu sa má riešiť cestou súdu a nie postupom ako zvolil žalobca. Napriek tomu, že predložené preklady si v konkrétnej vete zmluvy uzavretej medzi stranami sporu o zabezpečovaní preletových povolení odporujú, okresný súd nepovažoval za potrebné ustanoviť prekladateľa na kontrolný preklad, pretože zmluva neobsahovala ustanovenie, ktoré by sankcionovalo zmluvnou pokutou nezabezpečenie preletových povolení.

27. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania okresná súd postupoval podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému úspešnému v konaní priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

28. Proti uvedenému rozhodnutiu podal včas v celom rozsahu odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobe vyhovel alebo aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Podľa žalobcu dospel okresný súd k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a na základe vykonaných dôkazov aj k nesprávnym skutkovým zisteniam. Okresný súd na predmetný prípad neúplne aplikoval právne normy, nesprávne posúdil zmluvné ustanovenia rozhodujúce pre konanie, nesprávne posúdil úkony žalovaného spôsobilé vyvolať aktiváciu zmluvnej pokuty a opomenul vyhodnotiť právne očakávateľné následky súdom kvalifikovaného zmluvného typu podľa českej právnej úpravy. Podľa žalobcu má konanie aj inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Poukázal na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP a zdôraznil, že odôvodnenie rozsudku je dôležitým predpokladom jeho preskúmateľnosti s odkazom na viaceré nálezy Ústavného súdu SR (II. ÚS 410/06, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04).

30. V odvolaní žalobca uviedol, že už vo svojom vyjadrení zo dňa 16.08.2024 poukázal na to, že predmetnú zmluvu uzavretú medzi stranami sporu je možné považovať za zasielateľskú, z ktorej vyplýva, že preletové povolenia cez Grécko a Bulharsko bol povinný zaobstarať žalovaný, ktorý v konaní potvrdil, že sa mu ich nepodarilo zabezpečiť. Už v tomto vyjadrení zdôraznil, že žalobca zaobstaral prepravu, splnil tak zmluvné záväzky, za čo mu patrí odmena. Poukázal na okamih splnenia záväzku zasielateľa, pričom príkazca je povinný zaplatiť zasielateľovi odplatu a vzniknuté náklady bez zbytočného odkladu po tom, ako zasielateľ zabezpečí prepravu uzatvorením príslušných zmlúv s dopravcami alebo sprostredkovateľmi a podá o tom príkazcovi správu. S týmto vyjadrením žalobcu sa okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nevyssporiadal.

31. Podľa žalobcu okresný súd dospel k záveru, že právny vzťah medzi stranami sporu je zasielateľskou zmluvou. Zasielateľstvo je v českom Občianskom zákonníku upravené v rámci zmlúv príkazného typu. Žalobca poukázal na obsah záväzku zasielateľa zo zasielateľskej zmluvy, poukázal na zodpovednosť zasielateľa voči príkazcovi za včasné zorganizovanie prepravy, za poskytnutie správnych dispozícií na vykonanie prepravy, za správny spôsob naloženia tovaru, za použitie vhodného vozidla, za termín prepravy, za upozornenie príkazcu na nesprávnosť jeho pokynov, za správne vybavenie zásielky atď. Zopakoval, že preletové povolenia podľa zmluvy uzavretej medzi stranami sporu cez Grécko a Bulharsko bol povinný zaobstarať žalovaný, ktorý si svoju povinnosť nesplnil. Žalobca preto zaobstaral prepravu, splnil si svoje zmluvné záväzky, za čo mu patrí odmena. Zasielateľ zabezpečí prepravu nielen vyhľadáním vhodného dopravcu a dopravného prostriedku, ale predovšetkým uzatvorením vhodnej zmluvy s treťou osobou. Podľa českej odbornej obce príkazca je povinný zaplatiť zasielateľovi odplatu a vzniknuté náklady bez zbytočného odkladu po tom, čo zasielateľ zabezpečí prepravu príslušných zmlúv s dopravcami alebo sprostredkovateľmi a podá príkazcovi o tom správu.

32. Žalobca ďalej v odvolaní argumentoval rovnako ako vo svojom vyjadrení zo dňa 16.08.2024 tým, že preprava vykonaná nebola, žalobca si splnil svoje povinnosti tým, že uzavrel zmluvu s poskytovateľom dopravných prostriedkov a poskytol žalovanému ďalšie služby súvisiace s prepravou. Vzhľadom na tieto skutočnosti a právnu úpravu predmetnej zasielateľskej zmluvy, najmä úpravu odmeny a nákladov, mal tak zasielateľ nárok na úhradu žalovanej sumy z titulu vynaložených nákladov vo forme zmluvnej pokuty zaplatenej poskytovateľovi dopravných prostriedkov, ako aj z titulu odmeny zasielateľa vo výške rozdielu medzi nákladmi a celkovou dohodnutou sumou. Poukázal na ustanovenie § 2480 ČOZ, podľa ktorého právna úprava uprednostňuje dohodu o odmene a nevylučuje, aby sa zasielateľ dohodol s príkazcom aj na zahrnutí určitých nákladov vynaložených zasielateľom do odmeny. Rovnako v súlade s vyjadrením zo dňa 16.08.2024 poukázal na predchádzajúcu úpravu § 604 bývalého českého Občianskeho zákonníka, pričom z úpravy § 2475 ČOZ vyplýva povinnosť príkazcu na súčinnosť vo vzťahu k zasielateľovi, t.j. súčinnosť potrebnú na vytvorenie podmienok na riadne a včasné splnenie záväzku zasielateľa. Žalovaný sa zaviazal v predmetnej zmluve zaobstarať preletové povolenia, čo si nesplnil a porušil záväzok ako zmluvný, tak aj zákonný.

33. Podľa žalobcu okresný súd tak po konštatovaní, že sa jedná o zasielateľskú zmluvu nekonal a nezaoberal sa podstatu veci. Žalobe bolo podľa žalobcu nutné vyhovieť, pretože aj zo záverov okresného súdu vyplýva, že zmluvný vzťah bol uzavretý platne, na základe zákonnej úpravy žalovanému plynula povinnosť uhradiť žalobcovi odmenu. Okresný súd sa žiadnym spôsobom nevyssporiadal s námietkami žalobcu ohľadne tvrdenia o vadných obaloch, ktoré uviedol vo vyjadrení zo dňa 16.08.2024 a mal za to, že tvrdenie svedka o chybných obaloch žalobca účinne vyvrátil. Žalobca namietal, že argumentácia okresného súdu v bode 41. a 42. odôvodnenia o príčinách neuskutočnenia prepravy z dôvodu chybných obalov je arbitrárna, kedy súd dáva na ťarchu žalobcu nevrátenie skutočnosti tvrdenej svedkom žalovaného, že príčinou neuskutočnenia prepravy boli nevhodné obaly tovaru. Žalobca tieto

tvrdenia svedka poprel, podložil ich dôkazmi, a teda žalobca účinne poprel tvrdenia žalovaného, keď žalovaný svoje opačné tvrdenia nepodložil žiadnymi dôkazmi. Absenciu dôkazov o chybnom obale je potrebné vykladať prospech žalobcu.

34. Žalobca opätovne zdôraznil, že okresný súd sa nevysporiadal s podstatou nároku. Žalobu nedôvodne zamietol, keď sám konštatoval, že zmluvný vzťah bol uzavretý platne a účinne a posúdil tento vzťah ako zasielateľský. Okresný súd sa mal vysporiadať s odmenou patriacou žalobcovi plynúcou zo zasielateľskej zmluvy tak, aby odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tvorilo ucelený právny názor zohľadňujúc všetky prepojenia a právne následky. Ak bol okresný súd toho názoru, že zmluvná pokuta nebola žalovaným aktivovaná, s čím žalobca nesúhlasí, ale žalobcovi vznikol nárok na odmenu, mal ju žalobcovi priznať. Okresný súd má povinnosť komplexne vyhodnotiť nároky žalobcu z platne uzavretého zmluvného vzťahu, pričom tak nekonal a vypořádaval sa výhradne s nárokom na zmluvnú pokutu. V tejto súvislosti odkázal žalobca na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. R1/2021. Zdôraznil pritom, že predmet konania nie je výlučne tvorený len žalobným petitom, ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami, t.j. opísaním skutkového deja. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcu v spore. Súd má skúmať celý obsah žaloby, nielen žalobný návrh.

35. Žalobca namietal aj závery okresného súdu vo vzťahu k nároku na uplatnenú zmluvnú pokutu, ktoré nekorešpondujú s vykonanými dôkazmi, nemajú v nich oporu a sú v rozpore s povahou zmluvných vzťahov. Okresný súd správne konštatoval uzavretie zasielateľskej zmluvy, ktorej predmetom bolo zabezpečenie leteckej prepravy zásielky príkazcu. Na zabezpečenie tejto prepravy žalobca vykonal všetky potrebné kroky, vrátane uzavretia zmluvy s poskytovateľom leteckej prepravy, a teda včas a riadne si splnil svoje povinnosti zo zasielateľskej zmluvy a zabezpečil predmetnú prepravu v súlade s pokynmi príkazcu. Rezervácia dopravného prostriedku musí byť vykonaná v dostatočnom predstihu, vzhľadom na nedostatok vhodných prepravných kapacít. Je v záujme prevádzkovateľa dopravných prostriedkov, aby sa vopred dohodnutá preprava uskutočnila. Ak sa neuskutoční a nemožnosť jej uskutočnenia je oznámená v dostatočnom predstihu, prevádzkovateľovi vzniká ušlý zisk vo forme nerealizovanej odmeny a ďalších nákladov. Z tohto dôvodu preto zmluvy obsahujú aj sankcie za zrušenie letu alebo jeho neuskutočnenie, stupňované podľa času zostávajúceho do plánovaného odletu.

36. Žalobca sa nestotožnil so záverom okresného súdu o nedostatočnej konkrétnosti a neupravenia dôvodov pri vzniku nároku na zmluvnú pokutu (storno poplatok) v prípade zrušenia letu. Podľa žalobcu účelom tejto sankcie je náhrada ušlého zisku z dôvodu neuskutočnenia prepravy dopravným prostriedkom. Pre vznik škody, ako aj nároku na sankciu je irelevantné, z akého dôvodu nebola preprava uskutočnená. Dopravný prostriedok bol objednaný, preprava sa neuskutočnila a preto žalobcovi vznikla škoda minimálne vo výške uhradenej sumy za rezerváciu dopravného prostriedku vo výške 51.000,- Eur. Zmluvná pokuta bola dostatočne určitá a konkrétne dôvody zrušenia letu sú irelevantné.

37. Výklad okresného súdu, že zrušenie zmluvy musí byť stotožnené s odstúpením od nej je nereálny a nezmyselný. Je irelevantné, či k zrušeniu letu došlo v dôsledku aktívneho konania žalovaného alebo v dôsledku jeho nečinnosti, t.j. neodovzdania zásielky na prepravu, resp. jej odvoz z letiska, ako to bolo v prejednávanej veci. Ak by účelom predmetného ustanovenia zmluvy bolo viazať zmluvnú pokutu na odstúpenie od zmluvy, ako to uviedol okresný súd, t.j. na aktívne konanie povinného, takéto ustanovenie by stratilo opodstatnenie, pretože nekonanie povinného by ho zbavilo povinnosti zaplatiť pokutu.

38. Úvahy súdu o tom, že zrušenie zmluvy sa rovná odstúpeniu, že storno poplatok sa rovná zmluvnej pokute, je v rozpore s civilistickou teóriou a rozhodovacou praxou českých a slovenských súdov, podľa ktorej využitie práva odstúpiť od zmluvy nie je možné sankcionovať zmluvnou pokutou.

39. Podľa žalobcu je rozhodnutie súdu prvej inštancie nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a jedná sa o porušenie práva na spravodlivý proces. S poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, judikatúry ESLP za porušenie práva na spravodlivý proces je potrebné považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

40. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý považoval napadnutý rozsudok za vecne správny. Poukázal na to, že podstatnú časť odvolania venoval žalobca právnej otázke príkazcu zaplatiť odmenu za obstaranie prepravy, ktoré však s predmetom sporu nesúvisia, pretože žalobca si uplatňoval iba

zmluvnú pokutu a nie odmenu. V doterajšom priebehu konania si odmenu neuplatňoval a nežaloval. Podstatná časť dôvodov odvolania preto smeruje k otázke, ktorá zrejme nebola ani predmetom prvoinštančného konania a nemôže byť predmetom ani odvolacieho konania. Je nevhodné zaoberať sa okolnosťami alebo nárokmi, ktoré neboli ani procesne pripustené do prvoinštančného konania.

41. Vo vzťahu k partikulárnej otázke týkajúcej sa nároku na zmluvnú pokutu považoval žalovaný závery súdu prvej inštancie v zásade za správne, avšak len za predpokladu, ak je možné zmluvu z 12.10.2022 považovať za čiastočne platnú iba v častiach akýchsi vedľajších ustanovení, t.j. ak by sa jednalo o akúsi doplnkovú zmluvu k hlavnej zasielateľskej zmluve vzniknutej skôr na základe zasielateľského príkazu zo dňa 10.10.2022. Žalobca však nesúhlasil s konštrukciou okresného súdu o čiastočnej platnosti zmluvy v jej niektorých, akoby oddeliteľných, častiach a pripojením k zasielateľskému právnemu vzťahu navzdory vôli strán. Aj v rámci čiastočne platnej zmluvy by dojednané ustanovenie bolo partikulárne neplatné a práve kľúčové ustanovenia zmluvy nazvané zrušenie (Cancellation) je neplatné pre rozpor so zákonom a aj pre nedostatok určitosti a zrozumiteľnosti. Podľa žalovaného je potrebné celú zmluvu posúdiť ako neplatnú. Nie je pritom rozhodujúce, že žalovaný zmluvu nezrušil, ale to, že by ani takéto prípadné konanie nemohlo vyvolať žiadne právne následky, najmä sankciu zmluvnej pokuty.

42. Poukázal v tejto súvislosti na zaužívanú judikatúru, podľa ktorej zmluvné dojednanie, ktoré zmluvnú stranu oprávnenú zrušiť zmluvu obmedzuje tým, že bude sankcionovaná zmluvnou pokutou, je neplatné (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3Cdo/1398/1996, 25Cdo/182/2001, 33Odo/131/2003, ZSR č. 27/2002). Navyše, ak by sa malo jednať o zmluvnú pokutu, muselo by dôjsť k porušeniu zmluvnej povinnosti. Vychádzajúc z posúdenia okresného súdu nevyplýva zo zmluvy uzavretej medzi stranami sporu strpieť povinnosť využiť za každých okolností let, ktorý mal byť žalobcom obstaraný. Pri absencii takéhoto porušenia nie je možné uvažovať o sankcii zo zmluvnej pokuty. Úvahy okresného súdu v bode 38. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o tom, že sa v zmluve uvádzajú povinnosti o zaplatení storno poplatkov, ktoré možno chápať ako zmluvnú pokutu, sú izolované. Pokiaľ nie sú spojené s konkrétnym porušením právnej povinnosti, ktoré má zmluvná pokuta sankcionovať, potom záverom je neexistencia zmluvnej pokuty. Napriek tomu, že túto skutočnosť konštatuje samotný súd v bode 39. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, nevyvodzuje z toho neplatnosť tohto dojednania. Pri absencii vymedzenia porušovanej povinnosti nie je možné vôbec uvažovať o tomto inštitúte a takéto dojednanie je opakovane sankcionované jeho neplatnosťou (rozhodnutie NS SR sp. zn. 2MObdo/3/2009, M Obdo/4/2003). Žalovaný sa v tomto vyhodnotení čiastočne odklonil od dôvodov napadnutého rozhodnutia, čo však nemá vplyv na vecnú správnosť zamietnutia žaloby.

43. Žalovaný ďalej poukázal na priebeh uzatvárania zmluvného vzťahu, ktorý bol zavŕšený zasielateľským príkazom a jeho akceptáciou zo strany žalobcu bez potreby ďalších prídavkov. Všetky sporné alebo viacznačné neurčitosti a nezrozumiteľnosti zmluvy ako prejavu vôle musia ísť na ťarchu žalobcu. Za uvedených okolností nebolo namieste hľadať a favorizovať platnosť v takom právnom úkone, ktorého žalobca bol sám navrhovateľom. Interpretácia časti zmluvy o nejakej povinnosti hradiť kompenzáciu žalovaným za platné dojednanie zmluvy, je podľa žalovaného nesprávne. Je potrebné zohľadniť prevzatie pojmov z nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a treťou osobou, ktoré majú medzi týmito stranami inú obsahovú náplň, ako v rámci nejakej podružnej alebo pomocnej zmluvy k zasielateľskej zmluve medzi stranami sporu. Podľa žalovaného nedochádza k prechodu totožného významu pojmov v jednom type zmluvy vo vzťahu ku inému typu zmluvy. Konštrukcia čiastočnej platnosti zmluvy a jej pripojenie k platným záväzkom z ústnej zasielateľskej zmluvy je podľa žalovaného nesprávna, nemajúce oporu v zákone ani vo vôli strán, najmä žalovaného. Ak sa má určité oddeliteľné torzo zmluvy považovať za platné, v ktorom sa má nachádzať aj dojednanie o zmluvnej pokute, potom sa degraduje akcesorická povaha zmluvnej pokuty podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Obo/7/1998. Takáto zmluvná pokuta nemôže zabezpečovať vzťah zo zasielateľskej zmluvy z titulu akceptovaného zasielateľského príkazu žalovaného zo dňa 10.10.2022, keďže na toto zasielateľstvo platný zostatok zmluvy logicky vôbec nepoukazuje. Ak by aj v určitom rozsahu mala byť zmluva platná, nemôže sa týkať časti dojednania zmluvnej pokuty, pretože nie je zjavné, akého porušenia zmluvy sa má týkať a aký hlavný záväzok má zabezpečovať.

44. Žalobca nesmeroval dokazovanie na zistenie predpokladov citovaného ustanovenia zmluvy, kto a či oprávnené zrušil let. Zaoberal sa len jedinou čiastkovou okolnosťou nevybavenia preletových povolení cez Bulharsko a Grécko, čo je však neproduktívne a bez významu. Okresný súd správne

konštatoval, že pôvodný let sa neuskutočnil nielen z dôvodu, že bol niekým zrušený, ale aj z dôvodu, že zmluva neobsahuje podmienky zrušenia letu. Keďže nebola presne špecifikovaná iná konkrétna povinnosť, žalobcovi nevznikol nárok na zmluvnú pokutu. Žalovaný ďalej zdôraznil, že v konaní žalobca nepreukázal, že by žalovaný predmetný let zrušil.

45. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 17.01.2025. Zopakoval, že už v priebehu konania tvrdil a preukázal, že prepravu zaobstaral, splnil si zmluvné podmienky, za čo mu patrí odmena. Žalobca si teda svoj nárok uplatnil aj z titulu povinnosti zaplatiť odplatu a náklady po tom, ako zasielateľ zabezpečí prepravu. Tvrdenie žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu, že poukazovanie v odvolaní na splnenie podmienok na odplatu nie je predmetom tohto konania, je preto nesprávne. Tvrdenie žalovaného, že si uplatnil svoj nárok výlučne zo zmluvnej pokuty nezodpovedá podaniam žalobcu v konaní pred súdom prvej inštancie. Nielen v žalobe, ale aj vo svojom vyjadrení zo dňa 15.08.2024, aj v rámci svojho prednesu žalobca žiadal úhradu sumy 58.000,- Eur, a to titulom nároku na storno poplatok a pokiaľ by z akéhokoľvek dôvodu nárok na storno poplatok nebol daný, tak aj v takom prípade mal žalobca nárok na úhradu odmeny v rovnakej výške, pretože svoje povinnosti si riadne splnil. Ak by súd dospel k záveru, že nárok na storno poplatok, t.j. zmluvnú pokutu, ani na odmenu mu nevznikol, aj tak mal zasielateľ nárok na úhradu preukázateľne vynaložených nákladov vo výške 51.000,- Eur za prenájom lietadla. S týmito nárokmi sa súd mal vysporiadať. Žalobca definoval, čo žiadal, uviedol rozhodujúce skutočnosti. Poukázal na to, že právna kvalifikácia je vecou súdu vychádzajúc z princípu iura novit curia.

46. Ak teda súd rozhoduje o peňažnom nároku, ktorý vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, resp. ak výsledky dokazovania umožňujú podriaďiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, akého sa dovoľáva žalobca, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený alebo je uvedený nesprávne (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/385/2012, sp. zn. 4M Cdo/15/2010).

47. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného o nemožnosti sankcionovať zmluvnou pokutou právo odstúpiť od zmluvy odkázal na odklon od týchto záverov, vzhľadom napr. na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 23Cdo/1192/2019 zo dňa 30.10.2019 a sp. zn. 23Cdo/2070/2018 zo dňa 18.03.2020.

48. Argumentácia žalovaného o neplatnosti, resp. čiastočnej platnosti zmluvy, je nadbytočná, keďže samotný okresný súd dospel k záveru o platne uzavretej zmluve a z toho vyplýva pre žalovaného povinnosť zaplatiť žalobcovi odmenu. Ak by súd dospel aj k záveru o neplatnosti zmluvnej pokuty, bolo povinnosťou súdu posúdiť vec aj z ostatných hľadísk, čo okresný súd neurobil vôbec. Podľa žalobcu je potrebné rozlišovať medzi odstúpením od zmluvy zo zákonných dôvodov a stornom zmluvy bez akéhokoľvek legitímneho dôvodu (nepomenovaný záväzok sui generis bežný v zasielateľskej praxi). Žalobca v konaní ani netvrdil, že by žalovaný od zmluvy odstúpil alebo ju zrušil. Účelom dohodnutej sankcie bola náhrada ušlého zisku z dôvodu neuskutočnenia prepravy poskytnutým dopravným prostriedkom. V prípade zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu bude vecou súdu posúdiť nárok žalobcu z titulu storno poplatku ako záväzku sui generis, prípadne zmluvnej pokuty, z titulu odmeny zasielateľa, ako aj z titulu nároku žalobcu na úhradu nákladov v súvislosti s plnením zasielateľského príkazu.

49. K tomuto vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 14.03.2025. Opätovne uviedol, že napadnutý rozsudok považuje v princípe za vecne správne. Uviedol, že v predchádzajúcom vyjadrení žalobca poukazuje na dva okruhy námietok až po uplynutí odvolacej lehoty, a to s poukazom na existujúcu judikatúru v Českej republike týkajúcej sa možnosti sankcionovať stranu zmluvy aj za využitie oprávnenia jednostranne zrušiť zmluvu a v druhej časti opätovne poukazuje žalobca na to, že súd prvej inštancie by sa mal sám alternatívne vysporiadať s tým, že ak mu nedokázal priznať zmluvnú pokutu, resp. storno poplatok, tak mal v rámci komplexného posúdenia priznať totožnú sumu ako odmenu zasielateľa.

50. Podľa žalovaného tieto tvrdenia sú nesprávne a nie ťažiskové. Zopakoval existenciu zasielateľského vzťahu medzi stranami sporu na základe príkazu zo dňa 10.10.2022 s vymedzením práv a povinností. Písomná zmluva zo dňa 12.10.2022 nemala žiaden a nijaký význam pre žalovaného, žalovaný nemal nijakú vôľu si čokoľvek prenajímať, zmluva bola podpísaná žalovaným nedopatrením. Na naplnenie

záujmov žalovaného postačoval zasielateľský príkaz, v ktorom nebolo žiadne dojednanie o zmluvnej pokute 58.000,- Eur.

51. Ak by aj zmluva bola sčasti platnou, nebola závislou od zasielateľského príkazu a ním založeného zasielateľského právneho vzťahu. Takéto autochtónne chápanie účelu zmluvy, ktorej zostatková platná časť má slúžiť len samej sebe, nemá oporu v objektívnom hmotnom práve. Treba prihliadať aj na nesporné okolnosti sprevádzajúce podpis zmluvy a jej výsledné znenie, ktoré je dôsledkom otrockého skopírovania nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a tretím subjektom k nájmu dopravného prostriedku, ktorá bola následne adresovaná žalovanému. Za určitých okolností možno nahliadať na uvedenú zmluvu aj ako na simulovanú, ktorú nemal žalovaný dôvod ani záujem uzavrieť a bola by celá neplatná s odkazom na rozhodnutie NR SR sp. zn. 7Cdo/12/2012 zo dňa 14.11.2012.

52. Výhrada žalobcu voči záverom súdu prvej inštancie, ktorý nekonvertoval z vlastnej iniciatívy žalovanú sumu zo zmluvnej pokuty na odmenu, je nesprávna. Súd nemá právo a ani nesmie nad rámec žalobcovej iniciatívy, hoci aj číselne totožne vyčíslený nárok, priznať iným právnym titulom, keď k tomu žalobca nič netvrdil a k odmene nevedlo nijaké dokazovanie. Aj keď platí zásada, že súd právo pozná, procesne vymedzuje predmet sporu žaloba, a preto sa žalovaný až v odvolacom konaní dozvedá, že by eventuálne mohla byť predmetom plnenia aj odmena žalobcu. V priebehu konania žalovaný nepostrehol žiadnu snahu zmeniť žalobu podľa § 140 ods. 1 a § 140 ods. 2 CSP. Na zmenu žaloby by nemal reagovať ani odvolací súd, lebo prichádza neskoro.

53. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 a § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v senáte bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

54. Predmetom konania je nárok žalobcu voči žalovanému na zaplatenie sumy 58.000,- Eur príslušenstvom. Žalobca svoj nárok v žalobe odôvodnil tým, že na základe zasielateľského príkazu žalovaného zo dňa 10.10.2022 a následne uzavretej zmluvy o nájme zo dňa 12.10.2022 žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie sumy 58.000,- Eur z titulu zmluvnej pokuty, keďže na základe zmluvy zo dňa 12.10.2022 zabezpečil podľa dohodnutých podmienok zmluvy o nájme konkrétny let na deň 25.10.2022 a z dôvodov na strane žalovaného došlo k zrušeniu tohto letu a teda vznikol mu nárok na zmluvnú pokutu - storno poplatok vo výške 58.000,- Eur. Žalovaný sa bránil tvrdením, že zmluva zo dňa 12.10.2022 je neplatná pre jej neurčitosť, nedostatočné vymedzenie práv a povinností, ako aj z dôvodu, že boli to dôvody na strane žalobcu, na základe ktorých došlo k zrušeniu letu.

55. Okresný súd napadnutým rozhodnutím žalobu zamietol. Vzťah medzi stranami sporu posúdil v zmysle českého rozhodného práva konštatujúc, že medzi stranami sporu došlo k vzniku zmluvného vzťahu uzavretím platnej zasielateľskej zmluvy na základe zasielateľského príkazu žalovaného zo dňa 10.10.2022, podľa ktorého vznikol záväzok žalobcovi ako zasielateľovi obstaráť pre žalovaného ako príkazcu prepravu zásielky z určitého miesta do iného určitého miesta. Zmluvu uzavretú medzi stranami sporu zo dňa 12.10.2022 podľa českého Občianskeho zákonníka a pri zohľadnení prejavu vôle neposúdil za nájomnú zmluvu a nepovažoval ju v celom rozsahu za neplatnú. Podľa okresného súdu zmluva zo dňa 12.10.2022 obsahuje vedľajšie dojednania, bližšie špecifikujúce niektoré práva a povinnosti vzniknuté medzi stranami sporu z hlavného zasielateľského záväzku na základe predtým vzniknutého zasielateľského vzťahu potvrdeného zasielateľským príkazom zo dňa 10.10.2022. Konkrétne sa jedná o bližšie dojednanie niektorých práv a povinností z hlavného záväzku vzniknutého skôr, a to ceny za obstaranie prepravy 58.000,- Eur, vymedzenie jednotlivých položiek ceny, jej splatnosť, časové určenie prípravy tovaru na prepravu.

56. Dojednanie o storno poplatku v zmluve zo dňa 12.10.2022 posúdil ako zmluvnú pokutu, avšak z dôvodu, že nebolo v tomto ustanovení dostatočne vymedzené konkrétne porušenie povinnosti, ktoré by mali byť sankcionované zmluvnou pokutou pri zrušení letu, nemal preukázaný vznik nároku na zmluvnú pokutu a žalobu zamietol.

57. Žalobcom tvrdené nezabezpečenie preletového povolenia ponad Grécko a Bulharsko podľa okresného súdu nebolo sankcionované zmluvnou pokutou. Keďže nemal preukázané ani to, že jedinou príčinou zrušenia letu bolo nezabezpečenie tohto preletového povolenia, pretože nebola vyvrátená

obrana žalovaného o tom, že bol to žalobca, ktorý nezabezpečil primerané balenie tovaru, potom nebolo preukázané tvrdenie žalobcu o zrušení letu výhradne z dôvodov na strane žalovaného.

58. Podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) EP č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj „Nariadenie o právomoci“), ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

59. Podľa čl. 63 ods. 1 písm. a) Nariadenia o právomoci na účely tohto nariadenia má obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba alebo združenie fyzických alebo právnických osôb bydlisko v mieste, kde má registrované sídlo.

60. Podľa čl. 4 ods. 1 písm. b) Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje takto: zmluva o poskytovaní služieb sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb.

61. Podľa § 574 zákona č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník (platný v Českej republike, ďalej aj „ČOZ“) na právni jednaní je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné.

62. Podľa § 576 ČOZ týká-li se důvod neplatnosti jen takové části právního jednaní, kterou lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatnou jen tato část, lze-li předpokládat, že by k právnímu jednaní došlo i bez neplatné části, rozpoznala-li by strana neplatnost včas.

63. Podľa § 1726 ČOZ považují-li strany smlouvu za uzavřenou, ač si ve skutečnosti neujednaly náležitost, již měly ve smlouvě ujednat, hledí se na projev jejich vůle jako na uzavřenou smlouvu, lze-li, zvláště s přihlédnutím k jejich následnému chování, rozumně předpokládat, že by smlouvu uzavřely i bez ujednaní této náležitosti. Dala-li však některá ze stran již při uzavírání smlouvy najevo, že dosažení shody o určité náležitosti je předpokladem uzavření smlouvy, má se za to, že smlouva uzavřena nebyla; tehdy ujednaní o ostatních náležitostech strany nezavazuje, ani byl-li o nich vyhotoven zápis.

64. Podľa § 2048 ods.1 ČOZ ujedná-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. Smluvní pokuta může být ujednána i v jiném plnění než peněžitém.

65. Podľa § 2471 ods. 1 ČOZ zasílatelskou smlouvou se zasílatel zavazuje příkazci obstarat mu vlastním jménem a na jeho účet přepravu zásilky z určitého místa do jiného určitého místa, případně i obstarat nebo provést úkony s přepravou související, a příkazce se zavazuje zaplatit zasílateli odměnu.

66. Podľa § 2472 ČOZ není-li smlouva uzavřena v písemné formě, má zasílatel právo žádat, aby mu příkazce doručil příkaz k obstarání přepravy (zasílatelský příkaz).

67. Podľa § 2475 ČOZ způsob a podmínky přepravy zasílatel ujedná s vynaložením potřebné péče tak, aby co nejlépe vyhovovaly zájmům příkazce, které zasílatel zná. Povinnost pojištění zásilku má zasílatel, jen bylo-li to ujednáno.

68. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd posúdil vzťah medzi stranami sporu ako zasielateľský na základe zasielateľskej zmluvy vznikutej medzi stranami sporu. Na tento vzťah aplikoval právomoc slovenského súdu podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia o právomoci a pri rozhodovaní o právach a povinnostiach z takto vzniknutého vzťahu aplikoval rozhodné právo Českej republiky podľa čl. 4 ods. 1 písm. b) Nariadenia Rím I. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s takto správne určenou právomocou tunajších súdov, ako aj správne určeným rozhodným právom na daný vzťah medzi stranami sporu a odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa v tejto časti podľa § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil.

69. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnou kvalifikáciou okresného súdu pri posúdení a zisťovaní obsahu právneho vzťahu vzniknutého medzi stranami sporu. Okresný súd správne dospel k záveru, že medzi stranami sporu, vzhľadom na dohodnuté práva a povinnosti, došlo k vzniku zasielateľskej zmluvy podľa § 2471 a nasl. ČOZ, keď na základe zasielateľského príkazu žalovaného zo dňa 10.10.2022 a jeho akceptáciou žalobcom mal okresný súd preukázaný vznik zasielateľskej zmluvy vzniknutej medzi stranami sporu, z ktorej vznikla žalobcovi ako zasielateľovi povinnosť obstarat' pre žalovaného ako príkazcu prepravu zásielky z určitého miesta do iného určitého miesta.

70. Vzhľadom na procesnú obranu žalovaného a tvrdenie strán sporu sa okresný súd správne zaoberal aj posúdením a existenciou zmluvy uzavretej dňa 12.10.2022 v písomnej podobe medzi stranami sporu v anglickom jazyku, ktorú žalobca považoval za zmluvu o krátkodobom nájme lietadla.

71. Podľa odvolacieho súdu okresný súd správne aplikoval pri posúdení tejto zmluvy zákonnú úpravu českého Občianskeho zákonníka preferujúceho podľa § 574 pri posudzovaní zmlúv jej platnosť pred neplatnosťou (favor contractus) a zároveň správne aplikoval aj pravidlo oddeliteľnosti prípadných neplatných častí zmluvy od ich platnej časti podľa § 576 ČOZ, a to s dôrazom na dosiahnutie splnenia účelu zo zasielateľskej zmluvy, t.j. zabezpečenie obstarania prepravy zásielky a v súlade s týmto účelom prihliadajúc na vôľu a úmysel zmluvných strán pri vzniku a existencii zasielateľského vzťahu. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd správne dospel k záveru o existencii zasielateľskej zmluvy, ktorej niektoré práva a povinnosti boli dohodnuté v zmluve uzavretej medzi stranami sporu dňa 12.10.2022. Okresný súd správne poukázal na to, že aj keď uvedenú zmluvu nie je možné považovať za nájomnú zmluvu, s prihliadnutím na úmysel, vôľu a účel vzniknutej zasielateľskej zmluvy potvrdenej zasielateľským príkazom, je možné abstrahovať z tejto zmluvy zo dňa 12.10.2002 špecifikáciu konkrétnych práv a povinností týkajúcich sa zasielateľského vzťahu platne vzniknutého medzi stranami sporu.

72. Odvolací súd v súlade so záverom okresného súdu, pri aplikácii zásady preferencie platnosti právnych úkonov pred neplatnosťou a pri aplikácii možného oddelenia ustanovení, ktoré nepodliehajú neplatnosti a pri zdôraznení úmyslu a účelu pri napĺňaní zasielateľskej zmluvy, dospel k záveru, že zmluva zo dňa 12.10.2022 obsahuje niektoré ďalšie vedľajšie dojednania špecifikujúce predtým vzniknuté práva a povinnosti na základe zasielateľskej zmluvy, a to cenu tohto plnenia (58.000,- Eur), splnosť tejto ceny, konkrétne podmienky obstarania prepravy, spôsob prepravy (letecká preprava), dátum obstarania prepravy (25.10.2002), ako aj konkrétnu trasu obstarania leteckej prepravy (Letisko M. R. Štefánika a Grécko). Podľa odvolacieho súdu preto okresný súd správne posúdil zmluvný vzťah medzi stranami sporu na základe existencie zasielateľskej zmluvy, ktorej niektoré konkrétne práva a povinnosti boli platne dohodnuté v zmluve zo dňa 12.10.2022.

73. Nárok voči žalovanému si žalobca uplatnil vo výške 58.000,- Eur z dôvodu dojednania v zmluve zo dňa 12.10.2022 o storno poplatku za predpokladu, ak dôjde k zrušeniu letu v lehote kratšej ako 48 hodín pred plánovaným termínom odletu, pričom v takom prípade mal žalobcovi vzniknúť nárok na kompenzáciu - storno poplatok vo výške 100 % z dohodnutej ceny, t.j. 58.000,- Eur.

74. Žalobca na viacerých miestach v rámci svojich podaní (žaloba, písomné podanie zo dňa 29.05.2023) poukázal na to, že si uplatňuje na základe dojednania o storno poplatku nárok na zmluvnú pokutu, keďže z dôvodov na strane žalovaného (nezabezpečenie preletových povolení) došlo k zrušeniu letu, čím mu vznikol nárok na storno poplatok - zmluvnú pokutu 58.000,- Eur.

75. Okresný súd toto dojednanie v zmluve posúdil ako dohodu o zmluvnej pokute. Vzhľadom na absenciu konkrétneho vymedzenia porušenia povinnosti, ktoré by malo byť sankcionované touto zmluvnou pokutou, sa nejednalo o dostatočne a konkrétne upravenie dôvodov zrušenia letu, ktoré by malo za následok vznik povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu a preto dospel k záveru, že nárok na zapltenie tejto zmluvnej pokuty žalobcovi nevznikol.

76. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu o nepreukázaní vzniku nároku žalobcu na zmluvnú pokutu z titulu dojednania storno poplatku v zmluve uzavretej medzi stranami sporu zo dňa 12.10.2022.

77. Okresný súd toto ustanovenie posudzoval podľa jeho obsahu ako dojednanie o zmluvnej pokute. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu v tom, že zmluvná pokuta je sankciou za porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti. Okresný súd správne posúdil dojednanie v zmluve zo dňa 12.10.2022 o vzniku nároku na storno poplatok vo výške 100 % z ceny za prenájom v prípade zrušenia letu menej ako 48 hodín pred plánovaným odletom za také dojednanie, ktoré vzhľadom na absenciu vymedzenia porušenia konkrétnej povinnosti, na ktoré má byť viazaná zmluvná pokuta (storno poplatok), nespĺňa náležitosti dohody o zmluvnej pokute.

78. Ako správne uviedol okresný podstatou a základom inštitútu zmluvnej pokuty, ktorá má charakter sankcie je to, že jej vzniku, t.j. nároku na jej zaplatenie, musí zodpovedať, t.j. korelovať, porušenie konkrétnej zmluvnej alebo zákonnej povinnosti. Okresný súd dospel k správne záveru o nedostatočnom vymedzení porušenia konkrétnej povinnosti, na ktoré je viazaný vznik zmluvnej pokuty (vychádzajúc z pojmu „storno poplatok“, ktorý považoval za zmluvnú pokutu). Správne potom vyhodnotil, že pre účely priznania žalobcom uplatnenej sumy z titulu zmluvnej pokuty neboli preukázané zákonné predpoklady vychádzajúc z nedostatočného vymedzenia porušenia konkrétnej zmluvnej povinnosti, na ktorú mala byť zmluvná pokuta viazaná.

79. Odvolací súd nad rámec v tejto časti správnych záverov okresného súdu o nedostatočnom určení porušenia konkrétnej povinnosti, v dôsledku ktorého malo dôjsť k vzniku zmluvnej pokuty, poukazuje na to, že z tohto dojednaní (na základe dvoch prekladov do slovenského jazyka predložených stranami sporu) nevyplýva, aké porušenie povinnosti má byť sankcionované zmluvnou pokutou (storno poplatkom). Dojednanie o zrušení letu neobsahuje dôvody jeho zrušenia (pričom na zrušenie letu má byť viazaná zmluvná pokuta), t.j. či dôvody zrušenia sú na strane žalovaného alebo dokonca na strane žalobcu ako obstarávateľa a zasielateľa. V konečnom dôsledku výkladom ad absurdum by mohla nastať situácia, že z dôvodov na strane zasielateľa (akýchkoľvek) by nemohlo dôjsť k uskutočneniu letu, na základe čoho by príkazca požadoval zrušenie letu, za čo by mal byť sankcionovaný uvedenou zmluvnou pokutou. Takéto dojednanie nemôže zodpovedať dohode o zmluvnej pokute. Dohode o zmluvnej pokute by mohlo zodpovedať také dostatočne určité dojednanie, kedy samotné zrušenie letu žalovaným a to aj bez uvedenia dôvodov by znamenalo podľa zmluvne dohodnutých podmienok porušenie povinnosti žalovaného alebo by muselo zo zmluvy vyplývať, že zrušenie letu z dôvodov na strane žalovaného, je porušenie zmluvných povinností, zakladajúce nárok na zmluvnú pokutu. Ustanovenie zmluvy o storno poplatku takúto povahu nemá. Z vyššie uvedeného vyplýva, že bez ohľadu na dôvody zrušenia letu (t.j. teoreticky aj z dôvodu na strane žalobcu, keď o zrušenie požiadala žalovaný) by vznikla povinnosť na zmluvnú pokutu, hoci k porušeniu vymedzených zmluvných povinností žalovaným nedošlo, pričom práve porušenie zmluvných povinností je určujúcim a základným znakom vzniku nároku na zmluvnú pokutu.

80. Odvolací súd v súlade so záverom okresného súdu v tejto časti napadnutého rozhodnutia poukazuje na to, že ustanovenie zmluvy o storno poplatku z dôvodu zrušenia letu v lehotách uvedených v tomto ustanovení svojou povahou nenapĺňa znaky dohody o zmluvnej pokute, vzhľadom na absenciu konkrétne určenej povinnosti, ktorej porušenie má za následok vznik zmluvnej pokuty. Pokiaľ preto z titulu zmluvnej pokuty okresný súd žalobcovi uplatnený nárok nepriznal, postupoval správne v súlade s dohodnutými právami a povinnosťami zmluvných strán.

81. Odvolací súd dopĺňa, že pri takomto posudzovaní nároku žalobcu na zaplatenie sumy 58.000,- Eur z titulu storno poplatkov, ktoré okresný súd podľa povahy posudzoval ako nárok na zmluvnú pokutu, je irelevantné zaoberať sa existenciou prepravných povolení a zabezpečenia balenia zásielky, pretože na porušenie povinnosti zaobstarania povolení a porušenia zabezpečenia zodpovedajúceho balenia zásielky nebola viazaná žiadna zmluvná pokuta.

82. Odvolací súd tým zároveň dal odpoveď aj na vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu, keď tento tvrdil, že zmluva zo dňa 12.10.2022 ako celok sa má považovať za neplatnú. Odvolací súd sa s týmto tvrdením nestotožnil, pretože vychádzajúc z účelu a zmyslu zasielateľskej zmluvy vzhľadom na prejavenu vôľu zmluvných strán je možné dospieť, ako to uviedol súd prvej inštancie, k záveru, že niektoré časti z tejto zmluvy sú platné, a to tie, ktoré špecifikujú a upresňujú dohodnutú a existujúcu zasielateľskú zmluvu (cena, splatnosť, dátum a spôsob prepravy, trasa prepravy), pričom ako bude uvedené ďalej okresný súd sa bude musieť vysporiadať aj s dojednaním o storno poplatkoch podľa jeho obsahu a účelu.

83. Odvolací súd nemôže neprihliadať na existenciu podpisu uvedenej zmluvy oprávnenou osobou za žalovaného, a teda v celom rozsahu neprihliadať na prejav vôle vykonaný žalovaným navonok voči žalobcovi. V danom prípade je potrebné vychádzať z toho, že nebolo sporné uzavretie tejto zmluvy oprávnenou osobou za žalovaného a z takto prejavenej vôle v písomnej podobe je potrebné tento úkon vykladať v prvom rade z hľadiska prejavenej vôle a úmyslu strán, a to naplniť účel zasielateľskej zmluvy, ktorému zodpovedajú tie ustanovenia, ktoré uviedol okresný súd a odvolací súd v tomto rozhodnutí, špecifikujúce podrobnejšie dohodnuté práva a povinnosti z titulu platne uzavretej zasielateľskej zmluvy.

84. Napriek tomu, že odvolací súd, ako to správne uviedol aj okresný súd, dospel k záveru o tom, že ustanovenie zmluvy zo dňa 12.10.2022 v časti „storno poplatky“ nezakladá žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, nemohol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne v tomto štádiu konania.

85. Žalobca podal odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu na prvom mieste z dôvodu, že okresný súd nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, jeho rozhodnutie porušuje právo na spravodlivý proces pre absenciu relevantného odôvodnenia, pretože sa nezaoberal uplatneným nárokom aj z iného právneho titulu, a to nielen z titulu zmluvnej pokuty, ale aj vzniku nároku na dohodnutú odplatu. Žalovaný namietal v odvolacom konaní, že sa jedná o nesprávne tvrdenie, keďže predmetom konania žiadna odplata žalobcu nebola a súd nemôže svojvoľne priznať nárok, ktorý nie sú predmetom konania.

86. Odvolací súd konštatuje, že v tejto časti je odvolanie žalobcu dôvodné.

87. Ako už odvolací súd uviedol, v žalobe, ako aj v podaní zo dňa 29.05.2023 (č.l. 34 a nasl.), žalobca opakovane uvádzal, že si uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty.

88. V priebehu konania žalobca v podaní zo dňa 16.08.2024 (doručené toho istého dňa súdu, v spise na č.l. 144 a nasl. a dňa 16.08.2024 mailom zástupcovi žalovaného v spise na č.l. 150 a osobne na pojednávaní dňa 03.09.2024 podľa č.l. 161) poukazoval v bode III. (ktorého podstatnú časť prevzal aj do odvolania voči napadnutému rozhodnutiu) na to, že medzi stranami sporu došlo k vzniku zasielateľskej zmluvy a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie dohodnutej odmeny, pričom skutkovo aj právne zdôvodňoval tieto svoje tvrdenia. Konkrétne v tomto podaní uviedol: „Žalobca si splnil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy tým, že uzavrel zmluvu s poskytovateľom dopravných prostriedkov a poskytol žalovanému ďalšie služby súvisiace s prepravou. Vzhľadom na tieto skutočnosti a právnu úpravu predmetnej zasielateľskej zmluvy, najmä úpravu odmeny a nákladov zasielateľa, mal zasielateľ nárok na úhradu žalovanej sumy, a to jednak z titulu vynaložených nákladov (vo forme zmluvnej pokuty splatnej dodávateľovi) a jednak z titulu odmeny zasielateľa vo výške rozdielu medzi nákladmi a celkovou dohodnutou sumou.“ V tomto podaní žalobca ďalej poukazoval na to, že podľa českej právnej úpravy náklady zahrnuté na základe dohody strán do odmeny zasielateľa nemusia byť v takomto prípade špecifikované ani zdokumentované, pričom uvedené je aj predmetom v tomto prejednávacom spore, kedy z dohodnutej zmluvnej odmeny vyplýva, že obsahuje odmenu spolu s vynaloženými nákladmi (č. l. 146 spisu). V závere tohto podania zdôraznil, že „5/ Žalobcovi vznikol nárok na úhradu odmeny a vynaložených nákladov“ a „6. abstrakciou uzatvorených podmienok z uzatvorenej spornej zmluvy je preukázané, že ide o sumu 58.000,- Eur, ktorá pozostáva z odmeny 7.000,- Eur a vynaložených nákladov 51.000,- Eur“ ... a „9/ Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 58.000,- Eur s príslušenstvom.“

89. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že sa jednalo o podanie doručené okresnému súdu dňa 16.08.2024, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa ním nezaobera, napriek tomu, že podrobne poukazuje na iné podania a vyjadrenia strán sporu.

90. V súlade s článkom 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP súd posudzuje podanie strán podľa ich obsahu. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že pánom sporu je žalobca, ktorý vymedzuje svoj nárok formuláciou žalobného petitu a opisom rozhodujúcich skutkových okolností, na základe ktorého takýto nárok uplatňuje. Nie je povinnosťou žalobcu právne kvalifikovať uplatnený nárok, jeho povinnosťou je dostatočne skutkovo vymedziť skutkový stav, na základe ktorého je strana sporu presvedčená, že jej patrí konkrétne plnenie (napr. Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, C. H. Beck, 2016, str. 479-480).

91. Odvolací súd zdôrazňuje, že napriek tomu, že žalobca pôvodne odôvodnil svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vychádzajúc z dohody o storno poplatkoch, následne v priebehu konania pred pojednávaním tvrdil, že mu po splnení zmluvných povinností ako zasielateľovi vznikol nárok na úhradu žalovanej sumy z titulu vynaložených nákladov a odmeny. Jednalo sa o vyjadrenie k zasielateľskej zmluve uzavretej medzi stranami sporu.

92. Teda aj keď pôvodne žalobca uvádzal, že sa jedná o nárok na zmluvnú pokutu vychádzajúc z dohody o storno poplatkoch, následne v priebehu konania tvrdil, že mu vznikol nárok na úhradu žalovanej sumy z titulu vynaložených nákladov a odmeny. Pri posudzovaní obsahu podaní strán sporu podľa ich obsahu, bolo povinnosťou okresného súdu z dôvodu zabezpečenia práva na spravodlivý proces zahŕňajúceho aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a vyporiadanie sa s relevantnými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie vo veci, zaoberať sa aj týmto tvrdením žalobcu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia sa tvrdením žalobcu o vzniku jeho nároku na úhradu žalovanej sumy z titulu vynaložených nákladov a odmeny nezaoberalo vôbec, t.j. z hľadiska jeho procesného a ani hmotnoprávneho posúdenia.

93. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, či sa okresný súd opomenul týmto tvrdením žalobcu zaoberať, keďže toto vyjadrenie neuviedol ani do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, hoci podrobne uviedol iné tvrdenia strán sporu, alebo či nepovažoval toto tvrdenie za podstatné pre rozhodnutie o nároku žalobcu a ak áno, z akých dôvodov.

94. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, z akého dôvodu sa okresný súd týmto tvrdením vôbec nezaoberal. Nevyplýva z neho, či toto tvrdenie posudzoval „len“ ako zmenu právnej kvalifikácie uplatneného nároku bez zmeny skutkového stavu na základe dovtedajších skutkových tvrdení alebo či pre takéto odlišné právne posúdenie nepostačovali dovtedajšie skutkové okolnosti tvrdené žalobcom a z akého dôvodu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tiež nevyplýva, či okresný súd posudzoval toto podanie ako návrh na zmenu žaloby podľa § 140 CSP, a ak nie, z akých dôvodov a ak ho takto posúdil z obsahu spisu a ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ako o ňom rozhodol, resp. prečo o ňom nerozhodol. Z rozhodnutia teda nevyplýva, či sa súd prvej inštancie vôbec týmto tvrdením žalobcu zaoberal a ak áno, akým spôsobom ho vyhodnotil.

95. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedáva žiadnu odpoveď na takto žalobcom opísaný skutkový stav a na jeho tvrdenie o nároku na úhradu žalovanej sumy pozostávajúcej z odmeny zasielateľa a vynaložených nákladov. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani to, aký bol dôvod, na základe ktorého sa okresný súd tomuto prostriedku procesného útoku žiadnym spôsobom nevenoval, t.j. či uplatnil zásadu sudcovskej koncentrácie konania, či ho opomenul alebo či ho nepovažoval za podstatné, ak áno, z akého dôvodu. Odvolací súd pripomína zásadu iura novit curia v zmysle ktorej nie je povinnosťou strany sporu právne kvalifikovať svoj nárok, ale je povinnosťou súdu zo skutkových tvrdení a vykonaného dokazovania zaoberať sa prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany a na základe vyhodnotenia týchto procesných prostriedkov posúdiť opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť uplatneného nároku. Len na základe dostatočného odôvodnenia a vysporiadania sa s prostriedkami procesného útoku a obrany je možné dospieť k záveru, že súdne rozhodnutie plní funkciu poskytnutia právnej ochrany stranám sporu a právnej istoty. V prípade absencie vysporiadania sa s podstatnými a rozhodujúcimi skutočnosťami majúciimi vplyv na rozhodnutie vo veci, absencia takéhoto odôvodnenia má za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

96. Vzhľadom na absenciu akéhokoľvek odôvodnenia (či už pre absenciu procesného a následne prípadne aj hmotnoprávneho posúdenia) k takto žalobcom tvrdenému nároku v priebehu konania, nemal odvolací súd možnosť posúdiť správnosť alebo nesprávnosť záverov okresného súdu pri vysporiadaní sa s týmto prostriedkom procesného útoku žalobcu.

97. Absencia odôvodnenia vo vzťahu k tejto časti procesného útoku žalobcu zároveň neumožňuje ani žalobcovi uplatniť relevantné odvolacie dôvody pri posudzovaní takto tvrdeného nároku, okrem výhrady porušenia práva na spravodlivý proces, keďže nepozná názor súdu (a to ani z procesného a ani z hmotnoprávneho hľadiska) na ním tvrdený nárok z titulu dohodnutej odmeny.

98. Odvolací súd v súlade so závermi rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR zverejneného pod č. 1/2021, na ktoré poukázal aj žalobca a vychádzajúc z posudzovania podaní strán sporu podľa ich obsahu, konštatuje absenciu

akéhokoľvek odôvodnenia súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí pri vysporiadaní sa s procesným útokom žalobcu, a to jeho tvrdením o vzniku nároku na zaplatenie žalovanej sumy z titulu odmeny a vynaložených nákladov.

99. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením žalovaného, že nie je úlohou súdu nahrádzať procesnú aktivitu strán a definovať za žalobcu nárok, ktorého sa domáha. Na druhej strane je však povinnosťou súdu vysporiadať sa s takými tvrdeniami, ktorými žalobca odôvodňuje uplatnený nárok odlišne od pôvodných tvrdení uvedených v žalobe, ako to vyplýva z obsahu podania žalobcu zo dňa 16.08.2024, t.j. je nevyhnutné vysporiadať sa s obsahom týchto tvrdení najprv z procesného hľadiska, či sa jedná o zmenu právnej kvalifikácie uplatneného nároku bez zmeny skutkového stavu alebo či sa jedná o zmenu žaloby podľa kritérií v ust. § 140 CSP. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne vysporiadanie sa s týmito tvrdeniami žalobcu.

100. Pre účely ďalšieho konania odvolací súd preto považoval za potrebné vymedziť existenciu zmluvného vzťahu medzi stranami sporu na základe zasielateľského príkazu, ako aj ďalších platných dojednaní v zmluve zo dňa 12.10.2020 bližšie špecifikujúcich podmienky zasielateľskej zmluvy, ako bolo definované vyššie.

101. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie a zostali sporné (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/05 zo dňa 16.03.2005). Strana konania má však právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom prostriedku. Pokiaľ v rozhodnutí absentuje vysporiadanie sa so spornými skutkovými tvrdeniami, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o uplatnenom nároku alebo pokiaľ absentuje vysporiadanie sa s tvrdením žalobcu o vzniku nároku na základe iného dôvodu ako je uvedené v žalobe, ide o nepreskúmateľné rozhodnutie. Takéto rozhodnutie porušuje práva strany sporu na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

102. Pretože v odôvodnení napadnutého rozhodnutia chýba akéhokoľvek odôvodnenie a vysporiadanie sa so žalobcom v priebehu konania tvrdeného nároku na žalovanú sumu aj z titulu zasielateľskej odmeny a vynaložených nákladov, jedná sa o nepreskúmateľné rozhodnutie.

103. Okresný súd správne určil právomoc súdu, ako aj rozhodné právo, správne vymedzil právne normy zahraničného právneho poriadku, na základe ktorých posudzoval právny vzťah, správne určil existenciu zmluvného vzťahu medzi stranami sporu na základe zasielateľskej zmluvy, ako aj platnosť zmluvy zo dňa 12.10.2022 v časti vedľajších dojednaní bližšie špecifikujúcich práva a povinnosti týkajúcich sa zasielateľskej zmluvy. Vzhľadom na absenciu odôvodnenia pri vysporiadaní sa s tvrdeniami žalobcu o nároku na uplatnenú sumu aj z dôvodu nároku na dohodnutú odplatu zasielateľa a vynaložené náklady, však trpí napadnuté rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Záver okresného súdu o tom, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie dlžnej sumy z titulu zmluvnej pokuty je síce správny, ale v tomto štádiu neúplný a zamietnutie žaloby je predčasné, pretože sa žiadnym spôsobom (procesne a ani hmotnoprávne) nevysporiadal s ďalším žalobcom tvrdeným dôvodom na zaplatenie dlžnej sumy a zároveň v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nedal odpoveď ani na dôvod, prečo sa týmto prostriedkom procesného útoku žalobcu nezaoberal.

104. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil ako nesprávne/predčasné v celom rozsahu, t.j. výrok I. o zamietnutí žaloby ako aj druhý závislý výrok o náhrade trov konania a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

105. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne posúdi žalobcom uplatnený nárok v celom rozsahu na základe vykonaného dokazovania po posúdení prostriedkov procesného útoku a obrany strán sporu podstatných pre rozhodnutie o veci. Najprv z procesného hľadiska posúdi žalobcove tvrdenie o nároku na uplatnenú sumu aj z titulu odmeny zasielateľa a vynaložených nákladov, ako bol vymedzený žalobcom v podaní zo dňa 16.08.2024 a v doterajšom priebehu konania, t.j. najprv posúdi, či sa jedná o zmenu právnej kvalifikácie bez zmeny skutkového stavu alebo či ide o zmenu žaloby a ak áno, príslušným procesným spôsobom sa s týmto tvrdením vysporiada. Ak bude toho názoru, že sa nejedná o zmenu

žaloby, svoj záver a postup odôvodní. V prípade ak bude o takto tvrdenom nároku žalobcu konať, posúdi ho z hmotnoprávnej stránky na základe vykonaného dokazovania.

106. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd vrátil okresnému súdu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, odvolací súd pripomína, že okrem iného v podaní zo dňa 16.08.2024 vo vzťahu k uplatneniu dlžnej sumy žalobca poukázal na posúdenie jeho nároku nielen z titulu zmluvnej pokuty a odmeny zasielateľa, ale pri dojednaní storno poplatkov aj z titulu osobitného dojednania v rámci zasielateľskej zmluvy. Úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť uvedenú dohodu o storno poplatkoch aj z iného hľadiska ako nároku na zmluvnú pokutu v rámci vedľajších dojednaní vzťahujúcich sa k zasielateľskej zmluve pri zohľadnení naplnenia účelu zasielateľskej zmluvy. Okresný súd sa vysporiada s uvedenou úpravou storno poplatkov aj z hľadiska posúdenia tohto ustanovenia ako osobitného zmluvného dojednania medzi stranami sporu, t.j. z hľadísk tvrdených žalobcom pokiaľ môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci a po vysporiadaní sa s procesnou obranou žalovaného. Vzhľadom k tomu, že takéto posúdenie nebolo predmetom odôvodnenia v napadnutom rozhodnutí, odvolací súd nemohol zaujať v tomto štádiu konania záver k tomuto dojednaniu, pretože napriek tomu, že žalobca uplatnený nárok odôvodnil aj týmto dôvodom, okresný súd sa uplatneným nárokom z tohto dôvodu nezaoberal.

107. Odvolací súd pripomína aj to, že súčasťou prostriedkov procesného útoku a obrany strán sporu, vzhľadom na zrušenie veci a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, sú aj ich vyjadrenia obsiahnuté v odvolaní a v replike a duplike strán sporu v rámci odvolacieho konania.

108. O náhrade trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 CSP v novom rozhodnutí o veci.

109. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).